

повітряних перевезень від 12 жовтня 1929 р.

Отже вплив на систему міжнародного права Паризької конвенції про регулювання повітряних сполучень 1919 року, яка обмежувалася професійними питаннями, виявився значно тривалішим і ефективнішим, ніж система домовленостей геополітичного характеру, що складала основний зміст договорів Версальсько-Вашингтонської системи. Багатоплановість завдань з розбудови нового міжнародного правопорядку після I-ї світової війни, ускладнювалася для держав-засновників Ліги Націй різновекторністю їх геополітичних інтересів, а також потужним впливом ідей, які протиставляли інтереси держав, класів етнічних меншин і титульних націй та інших соціальних груп [2, с. 30].

Література

1. Карлсен Я.Э. Самоосуществляющееся пророчество // Теория и методы в социальных науках /под ред С. Ларсена; пер с англ. – М.: МГИМО; РОССПЭН, 2004. – С. 102-114.

2. Колісніченко К.С. Ліга Націй у розвитку міжнародного права: монографія / К.С. Колісніченко; за наук. ред. д.ю.н., проф. А.І. Дмитрієва. – Одеса: Фенікс, 2011. – 234 с.

3. Pyvovar Y., Radzivill O., Sopilko I., Pyvovar I. Coordination of Fragmentation within the International Air Law. International Journal of Engineering & Technology (UAE), Vol. 7, No 3.30: Special Issue 30, 2018. pp. 280-283. DOI: <http://dx.doi.org/10.14419/ijet.v7i3.30.18260>

4. Конвенция о регулировании воздушных передвижений. Париж, 13 октября 1919 г. / Главное управление гражданского воздушного флота при СНК СССР. – М.: Ред.-Издат. Отдел Аэрофлота, 1935 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://docs.cntd.ru/document>

УДК 342.9(043.2)

Рябченко О.П., д.ю.н., професор,
Університет державної фіскальної служби України,
м. Ірпінь, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ДИСПОЗИТИВНОГО МЕТОДУ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ

Публічно-сервісний характер діяльності державних органів відображає ідеологію людино центрizmu, відповідає конституційно закріпленому змісту і спрямованості діяльності держави, яку визначають права і свободи людини та їх гарантії. Вказане визначає потребу доктринального опрацювання проблеми сутності диспозитивного методу

публічно-правового регулювання, яка набуває особливого значення у разі його застосування з метою упорядкування економічних відносин. Актуальність вказаної проблеми впливає з трансформації методу адміністративного права, на чому наголошував академік НАПрН України В.Б. Авер'янов, підкреслюючи органічне поєднання у ньому імперативного і диспозитивного методів правового регулювання, встановлюючи переважні обмеження для публічної влади і менші – для людей [1, с. 361].

У економічних відносинах таке органічне поєднання проявляється у чіткості, послідовності, однозначності законодавчого визначення напрямків розвитку вітчизняної економіки, меж діяльності державних органів щодо регулювання економічних відносин та їх відповідних повноважень, суворому дотриманні правових норм, розвиненості системи державних гарантій реалізації конституційного права на підприємницьку діяльність, дієвому захисті економічних інтересів держави. З іншого боку – мають бути розвиненими засоби і заходи, притаманні диспозитивному методу публічно-правового регулювання відносин у економічній сфері, що означає встановлення правової можливості альтернативного вибору учасниками цих відносин варіантів поведінки у межах закону. Така правова можливість реалізується, зокрема, у дозволах, адміністративних договорах, адміністративних послугах, які забезпечують соціальну свободу і активність людини, реалізацію принципу «дозволено те, що не заборонено законом».

Наведені теоретичні положення виступають як модель використання диспозитивного методу публічно-правового регулювання економічних відносин. Практика ж їх реалізації свідчить про існування, принаймні, таких проблем як: наявність значного масиву нормативно-правових актів різної юридичної сили, що регулюють дозвільну діяльність, і які не можна назвати упорядкованими; необхідність розвитку законодавства про адміністративні послуги.

Проблема застосування диспозитивного методу публічно-правового регулювання господарських відносин має дві взаємопов'язані сторони. З одного боку, існує потреба чіткого визначення груп суспільних відносин у сфері господарювання, які є предметом адміністративно-правового регулювання. З іншого боку, необхідно сформулювати концептуальний підхід щодо сутності і кола засобів, притаманних диспозитивному методу публічно-правового регулювання відносин у сфері економіки.

У першу чергу необхідно визначити групи суспільних відносин у сфері господарювання, які є предметом адміністративно-правового регулювання.

Першу групу складають відносини, пов'язані із упорядкуванням господарської діяльності: реєстрація, ліцензування, патентування, стандартизація, сертифікація, надання дозволів (за термінологією, що

використовується у чинному законодавстві). Другу групу складають відносини, пов'язані із реалізацією норми частини четвертої статті 13 Конституції України, де зазначено, що держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки: квотування, державне регулювання цін і тарифів, застосування нормативів і лімітів, антимонопольного регулювання. Третю групу відносин у сфері господарювання, які об'єктивно потребують адміністративно-правового регулювання, складають відносини з контролю. До четвертої групи відносин слід віднести юрисдикційну діяльність. Окремо доцільно виділити адміністративно-правові відносини у сфері управління корпоративними правами держави.

Стосовно засобів і форм, притаманних диспозитивному методу публічно-правового регулювання відносин у сфері економіки, слід відзначити, у першу чергу, необхідність визначення предмету дозвільної діяльності та підходів щодо встановлення сутності адміністративної послуги.

Виходячи норм Конституції України (ст.ст. 3, 17, 42) [2], застосуванню державою різних дозволів підлягають, у першу чергу, наступні сфери підприємництва: а) спрямовані на монополізацію ринку товарів та послуг; б) мають ризик негативного впливу на національну, у тому числі – економічну, безпеку. Для забезпечення розвитку системи надання адміністративних послуг необхідно на доктринальному рівні обґрунтувати підхід щодо визнання споживчої якості послуги.

Запропоновані окремі пропозиції, які можуть бути покладені в основу розробки концептуального підходу щодо застосування диспозитивного методу публічно-правового регулювання відносин у сфері економіки спрямовані на забезпечення пріоритету людиноцентризму у діяльності державних органів, що визначає стимулювання соціальної активності людини за умови гарантування дотримання інтересів держави, які стосуються сталого економічного розвитку, зростання добробуту населення.

Література

1. Авер'янов Вадим Борисович. Вибрані наукові праці / Упорядники: Андрійко О.Ф. (керівник колективу), Нагребельний В.П., Кисіль Л.Є., Педько Ю.С., Дерещ В.А., Пухтецька А.А., Кірмач А.В., Люлька Л.В. За заг.ред. Ю.С. Шемшученка, О.Ф. Андрійко. – К.: Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, 2011. – 448 с.

2. Конституція України від 28 червня 1996 р. №254к/96-ВР. Офіційний вісник України. 2010. №72/1 (01.10.2010). Ст. 2598.